

Information angående övervakning av sodahus- anläggningar

Föreliggande meddelande bygger på Arbetsmiljöverkets föreskrift AFS 2002:1 om användning av trycksatta anordningar. Meddelandet innehåller exemplifieringar, förtydliganden och tolkningar av nämnda föreskrift i fråga om övervakning av sodahusanläggningar.

1. Definition av begrepp

1.1 Anläggning

Beträffande sodahus består anläggningen – förutom själva huset – av manöverrum, en eller flera sodapannor med tillhörande ekonomiser, elektrofilter och all övrig hjälputrustning såsom fläktar, pumpar etc. Tillsammans bildar detta en integrerad funktionell enhet.

Exempel på sodahusanläggning:

- En (1) sodapanna med närliggande manöverrum räknas som *en* anläggning.
- Två (2) sodapannor i samma hus med närliggande gemensamt manöverrum räknas som *en* anläggning.
- Två (2) sodapannor i skilda hus, med antingen ett närliggande gemensamt manöverrum eller med skilda manöverrum, räknas som *två* anläggningar.
- Tre (3) sodapannor i skilda hus, med antingen ett närliggande gemensamt manöverrum eller med skilda manöverrum, räknas som *tre* anläggningar.

1.2 Övervakning

Med övervakning av sodahusanläggningar menas *ständig* tillsyn av sodahusdriften. Se vidare moment 2.1.

1.3 Operatör

Ansvarig operatör leder och ansvarar för sodahusdriften samt övervakningen av densamma. Han biträdes av assisterande operatör.

2. Övervakning av sodahusdrift

2.1 Ständig driftövervakning

Ständig driftövervakning innebär i praktiken att ansvarig operatör inte får lämna manöverrummet utan att dessförinnan tillfälligt ha överlämnat driftövervakningen till assisterande operatör.

2.2 Larm och varningsindikeringar

Beträffande larm och varningsindikeringar hänvisas till SHK:s meddelande B 14.

2.3 Instruktioner för åtgärder vid farolarm och A-larm

En säkerhetsinstruktion för åtgärder vid larm skall endast innehålla sådana uppgifter, som på ett snabbt och säkert sätt ger information om vilka åtgärder som skall vidtas t.ex. efter ett larm. Till säkerhetsinstruktionerna är det lämpligt att bilägga bl.a. förreglingsscheman, beskrivning av installerade säkerhetsutrustningar inklusive korrigeringsorgan såsom ventiler, fläktar och annan hjälputrustning för avstängning och blockering.

Se även AFS 2002:1 § 14 samt SHK:s meddelande nr F 2.

3. Driftpersonalens arbetsuppgifter och kompetens

3.1 Arbetsuppgifter

Enligt AFS 2002:1 § 16 är den ansvarige operatörens huvuduppgift att övervaka driften av sodahusanläggningen, vilket i huvudsak sker från manöverrummet. Operatören får inte utöver detta åläggas sådana arbetsuppgifter, som skulle inskränka hans möjligheter att ha tillfredsställande uppsikt över anläggningen.

Den ansvarige operatören bör ges möjligheter att en gång per skift gå en inspektionsrunda i sodahuset. Vid sådana tillfällen skall assisterande operatör överta driftövervakningen i manöverrummet.

3.2 Kompetens

Arbetsgivaren är skyldig tillse att driftpersonalen har erforderlig kompetens för de arbetsuppgifter, som delegerats enligt befattningsbeskrivningen. Av denna skall bl.a. framgå ansvarsområde och befogenheter.

Angående utbildning, se SHK:s meddelanden E 1 och E 2.

Ansvärg operatör bör, förutom erforderlig praktik, inneha certifikat över genomgången teoretisk utbildning enligt meddelande E 1.

De kompetenskrav, som kan ställas på en assisterande operatör, är att denne, förutom teoretisk utbildning, exempelvis enligt meddelande E 1, skall ha genomgått den praktiska utbildningen på arbetsplatsen, som rekommenderas i meddelande E 2.

3.3 Ensamarbete

Vid bemanning för drift av en sodahusanläggning skall bestämmelserna i AFS 2002:1 § 21 beträffande ensamarbete följas. En lista över arbetsuppgifter som får utföras som ensamarbete skall upprättas. Listan skall finnas tillgänglig i manöverrummet.

Detaljerade uppgifter om ensamarbete återfinns i AFS 1982:3